

[Holstein.]

Sent paa Sommeren 1931 kaldte Regeringen, som det vil erindres, Landborenings- og Husmandsforeningsledere samt de 4 store Partiers Ledere til Underhaandsforhandlinger, i en vaagnende Erkendelse af, at Landbrugskrisen ikke lod sig affærdige med den højtærede Statsministers Udtalelser fra Foraaret: at ligesom andre maatte resignere, saaledes maatte ogsaa Bønderne finde sig i ikke at faa saa meget for deres Produkter, som de var vant til. Resultatet af disse den første Kriesommers Forhaandsforhandlinger blev negativt. Man kunde end ikke enes om nye og mere hensigtsmæssige Akkordbestemmelser, end sige om egentlige landøkonomiske Foranstaltninger. Det næste Skridt var Skattelaansordningen for Landbruget og den ekstraordinære Arbejdsløshedshjælp i Oktober 1931. Skattelaansordningen af Oktober 1931 var de Konservatives Krisebidrag, Valutaordningen i Januar 1932 blev Venstres. Begge Ordninger viste sig hurtigt, som det er Regelen med moderne parlamentariske Forlig, forfejlede i deres Anlæg og utilstrækkelige efter deres Formaal. I Sommeren 1932 forligedes „de 4 store“ derfor om at opheve Valutaordningen, skaffe yderligere Skatter til Dækning af de ufurdset store Udgifter ved Oktober-Forliget, samt om at slække Kronen til en Shillingkroner i Løbet af de nærmeste Maaneder, en Foranstaltning, Regeringen dog nægtede at have givet sin Tilslutning. I Sommeren 1933 erkendte „de 4 store“, at Januar-Forliget af samme Aar var forfejlet og utilstrækkeligt, hvorfor man lod den saakaldte Landbokommission gaa i Gang med Udarbejdelse af Forslag om Prishævning af Landbrugets Produkter paa Hjemmemarkedet. I September samme Aar forkastede Sommerrigsdagen disse Forslag som forfejlede og utilstrækkelige efter deres Formaal. I December 1933 sluttede man ikke desto mindre Forlig paa det Grundlag, som man havde afvist i September. Samtidig forlængede man for fjerde Gang den Valutaordning, som alle 4 store var enedes om at bringe til Ophør November 1932, denne Gang for et helt Aar. I Sommeren 1934 fik endelig den saakaldte Gældssaneringskommission, i Erkendelse af de hittidige Foranstaltningers Utilstrækkelighed, fra Regeringen Paalæg om hurtigt at udarbejde Gældssaneringsforslag til Støtte for Landbruget, hvorefter Sommerrigsdagen af 1934 forkastede dem som forfejlede i deres Anlæg og utilstrækkelige efter deres Formaal. Samtidig har et saakaldt Valuta-

udvalg paa ny udarbejdet Forslag til Valutaordningens Afvikling.

Dommen over al denne parlamentariske og sagkyndige Aktivitet vil imidlertid ikke blive retfærdig, hvis det ikke føjes til, at den Rentekonvertering og Afdragsprolongation til Støtte for Landbruget, hvorom der nu to Aar i Træk ligeledes har været parlamentaret, ikke har hidført andet nævneværdigt Resultat end en to Gange indvunden betydelig Kursgevinst for Obligationsejere og Spekulanter. Baade Januar-Forliget og December-Forliget 1933 betød først og fremmest Beskyttelse for Pengekapitalens og for Byggeindustriens Interesser, og Regeringsforslaget af Maj 1934 tabte ikke dette Formaal af Syne; det skilte sig som hidtil med Landbrugets Interesser, men det tilstræbte først og fremmest Beskyttelse for Bankerne og for Kapitalen. Rentetilskuddet var et Rentepatent, som gør Renten urørlig i 2 Aar, men som først og fremmest vil bidrage til at gøre Landbrugets effektive Rente byrdefuldere i Fremtiden. Endvidere maa det ikke for-glemmes, at den Ejendomsskattelettelse for Landbruget, hvorom der ogsaa har været parlamentaret, og med Hensyn til hvilken der er gjort en lille Smule Indrømmelser, nu er reduceret til intet, og at der i Stedet for en finansiel Nedsækning og Sanering af de offentlige Udgifter til Støtte for Erhvervs-livet, hvorom der ligeledes har været parlamentaret i 3 Aar, er indledet en offentlig Udgiftspolitik, som vi ikke har kendt Magen til siden Krigsaarenes og Efterkrigsaarenes Inflationstid. Og endelig, som jeg allerede har nævnt, er der iværksat en Beskyttelsespolitik for den hjemlige Industri, der kun kan sammenlignes med Krigsaarenes usunde Gründerperiode. Heller ikke maa det lades ude af Betragtning, at Socialreformen, en af Kanslergade-Forligets betydeligste Frugter, betyder øgede Byrder paa Landkommuner-nes Beboere til Fordel for Byerne.

Alle disse for Landbruget illusoriske eller ruinerende Foranstaltninger falbydes under den falske Varebetegnelse: Bondens Velfærd. Men under Skin af at komme Bonden til Undsætning forraader og ofrer man ham hver Gang til Fordel for helt andre Interesser. I Oktober 1932 erklærede den højtærede Statsminister i Trontalen:

„Krisen har skiftet Karakter ved Stigningen i Priserne paa de vigtigste Landbrugsprodukter i Forhold til det lave Punkt, de var naaet til.“ . . . „En fortsat Udbetaling af Krisehjælp som den, der er udøvet, ogsaa over for Landbruget,